

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาการพัฒนาศักยภาพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 1 ซึ่งประกอบไปด้วย โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสันกำแพง และอำเภอแม่ออน รวมทั้งหมด 265 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า แบ่งเป็น อำเภอเมืองเชียงใหม่จำนวน 114 ตัวอย่าง อำเภอดอยสะเก็ดจำนวน 64 ตัวอย่าง อำเภอสันกำแพงจำนวน 61 ตัวอย่าง และอำเภอแม่ออนจำนวน 26 ตัวอย่าง ทั้งนี้ มีการศึกษา 3 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์สถานภาพการทำงานและความต้องการพัฒนาศักยภาพของครู การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการในการเพิ่มศักยภาพครู และการวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพครู โดยมีรายละเอียดผลการศึกษา ดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และมีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงประถมศึกษา ทั้งนี้ มีบางส่วนเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นโครงการที่รัฐบาลได้ขยายโอกาสให้โรงเรียนในพื้นที่จัดการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดโอกาสให้เยาวชนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยไม่เสียค่าธรรมเนียมการศึกษา เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 93 โรงเรียน รวม 4 อำเภอ แบ่งเป็น อำเภอเมืองจำนวน 31 โรงเรียน อำเภอดอยสะเก็ดจำนวน 28 โรงเรียน อำเภอสันกำแพงจำนวน 23 โรงเรียน อำเภอแม่ออนจำนวน 11 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น 18,882 คน และมีครুরวมทั้งสิ้น 1,015 คน แยกเป็นครูที่มีวุฒิปริญญาตรีจำนวน 779 คน และครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 236 คน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ที่	ชื่อโรงเรียน	ตำบล	เปิดสอน ชั้น	จำนวน ห้องเรียน	จำนวน นักเรียน	จำนวนครู	
						ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี
อำเภอเมืองเชียงใหม่							
1	ท่าศาลา	ท่าศาลา	อ.1 - ป.6	8	139	3	4
2	วัดคอนจั่น	ท่าศาลา	ป.1 - ม.3	18	672	18	3
3	วัดหนองป่าครั่ง	หนองป่าครั่ง	อ.1 - ป.6	8	75	4	1
4	ชุมชนบ้านบวกรกน้อย	หนองป่าครั่ง	อ.1 - ม.3	17	492	17	5
5	วัดเสาหิน	หนองหอย	อ.1 - ป.6	8	132	9	0
6	วัดเมืองสาทร	หนองหอย	อ.1 - ป.6	8	137	5	0
7	บ้านเชิงคอยสุเทพ	สุเทพ	อ.1 - ป.6	8	193	6	3
8	วัดสวนดอก	สุเทพ	อ.1 - ป.6	10	283	7	8
9	บ้านโป่งน้อย	สุเทพ	อ.1 - ม.3	13	336	11	4
10	บ้านห้วยทราย	สุเทพ	อ.1 - ป.6	8	74	3	1
11	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 1	สุเทพ	อ.1 - ป.6	8	113	6	2
12	สังวาลย์วิทยา	สุเทพ	อ.1 - ม.3	11	125	9	2
13	ศรีเนห์รู	ช้างเผือก	อ.1 - ป.6	8	130	8	0
14	วัดช่างเคี่ยน	ช่างเผือก	อ.1 - ม.3	15	434	13	7
15	วัดเจ็ดยอด	ช่างเผือก	อ.1 - ป.6	8	156	8	2
16	วัดช่วงสิงห์	ช่างเผือก	อ.1 - ป.6	9	233	11	0
17	วัดป่าตัน	ป่าตัน	อ.1 - ป.6	8	142	6	3
18	บ้านท่าเมืองสิง	ป่าตัน	อ.1 - ป.6	8	218	10	1
19	วัดป่าข่อยใต้	สันผีเสื้อ	อ.1 - ป.6	9	162	3	4
20	วัดร่องอ้อ	สันผีเสื้อ	อ.1 - ป.6	8	166	5	3
21	ชุมชนวัดท่าเตื่อ	สันผีเสื้อ	อ.1 - ม.3	11	154	9	4
22	วัดชะจาว	ฟ้าฮ่าม	อ.1 - ป.6	8	220	6	3
23	บ้านท่าหลุกสันทราย	สันผีเสื้อ	อ.1 - ป.6	8	228	7	3
24	วัดป่าแดด	ป่าแดด	อ.1 - ป.6	8	193	9	1
25	วัดวังสิงห์คำ	ป่าแดด	อ.1 - ม.3	11	136	9	3
26	บ้านแม่เหียะสามัคคี	แม่เหียะ	อ.1 - ป.6	8	118	1	4

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ที่	ชื่อโรงเรียน	ตำบล	เปิดสอน ชั้น	จำนวน ห้องเรียน	จำนวน นักเรียน	จำนวนครู	
						ป.ตรี	สูงกว่าป.ตรี
27	บ้านคอนปิน	แม่เหิยะ	ป.1 - ม.3	9	226	13	1
28	ศิริมิ่งกลางจารย์	แม่เหิยะ	อ.1 - ป.6	8	154	3	3
29	อนุบาลเชียงใหม่	พระสิงห์	อ.1 - ป.6	64	2,179	64	27
30	พุทธิโสภณ	พระสิงห์	ป.1 - ป.6	27	1,083	27	16
31	คำเที่ยงอนุสรณ์	ช้างม่วย	ป.1 - ป.6	18	543	24	4
	รวมอำเภอเมืองเชียงใหม่			378	9,646	334	122
อำเภอดอยสะเก็ด							
32	บ้านป่าขุย	สันป่าเลศ	ป.1 - ป.6	6	43	2	2
33	บ้านท่าไร่	สันป่าเลศ	ป.1 - ป.6	5	15	1	0
34	บ้านป่าเส้า	สันป่าเลศ	ป.1 - ม.3	9	265	10	2
35	บ้านบ่อหิน	ตลาดขวัญ	ป.1 - ป.6	6	131	6	2
36	บ้านสันตันม่วงเหนือ	ตำราญราษฎร์	ป.1 - ป.6	6	45	2	1
37	บ้านป่าหมือด	ตำราญราษฎร์	อ.1 - ป.6	8	106	5	1
38	บ้านปางน้ำลู	ป่าเมียง	อ.1 - ป.6	7	59	4	0
39	บ้านแม่หวาน	ป่าเมียง	อ.2 - ม.3	9	77	6	2
40	บ้านโป่งกุ่ม	ป่าเมียง	อ.1 - ป.6	7	82	7	0
41	เทพเสด็จวิทยา	เทพเสด็จ	อ.1 - ม.3	10	164	10	2
42	บ้านปางแดง	ป่าเมียง	อ.1 - ป.6	7	30	3	0
43	บ้านป่าสักงาม	หลวงเหนือ	ป.1 - ป.6	6	17	1	2
44	ชลประทานผาแตก	หลวงเหนือ	อ.1 - ม.3	18	469	15	5
45	บ้านหลวงเหนือ	หลวงเหนือ	อ.1 - ป.6	8	125	4	3
46	บ้านแม่ดอกแดง	เชิงคอย	อ.1 - ป.6	8	122	7	1
47	บ้านสันทราย	หลวงเหนือ	อ.1 - ป.6	8	66	4	0
48	บ้านเชิงคอย(คอยสะเก็ดศึกษา)	เชิงคอย	อ.1 - ม.3	21	621	19	5
49	บ้านร้องขี้เหล็ก	เชิงคอย	อ.1 - ม.3	11	132	9	2
50	แม่คือวิทยา	แม่คือ	ป.1 - ม.3	16	353	13	4
51	บ้านป่าไม้แดง	ป่าป้อง	อ.1 - ม.3	11	230	11	2

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ที่	ชื่อโรงเรียน	ตำบล	เปิดสอน ชั้น	จำนวน ห้องเรียน	จำนวน นักเรียน	จำนวนครู	
						ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี
อำเภอดอยสะเก็ด							
52	บ้านป่าป๋อง	ป่าป๋อง	อ.1 - ม.3	11	136	11	2
53	บ้านป่าจ๊ว	สง่าบ้าน	อ.1 - ป.6	8	75	4	1
54	บ้านแม่จ้อง	ตลาดใหญ่	อ.1 - ป.6	8	82	7	1
55	บ้านตลาดขี้เหล็ก	แม่โป่ง	ป.1 - ม.3	9	79	5	1
56	บ้านป่าไผ่	แม่โป่ง	อ.1 - ป.6	8	35	2	0
57	แม่โป่งประชาสามัคคี	แม่โป่ง	อ.1 - ม.3	11	112	9	3
58	บ้านแม่ฮ้อยเงิน	แม่ฮ้อยเงิน	ป.1 - ม.3	9	114	7	2
59	บ้านม่วงโดน	แม่ฮ้อยเงิน	ป.1 - ป.6	6	47	5	1
	รวมอำเภอดอยสะเก็ด			257	3,832	189	47
อำเภอสันกำแพง							
60	บ้านหนองโค้ง	ดั้นเป่า	อ.2 - ม.3	14	374	17	3
61	บ้านบ่อสร้างนรากรประสาท	ดั้นเป่า	ป.1 - ป.6	10	243	7	3
62	วัดสันมะสกฟ้า	ดั้นเป่า	ป.1 - ป.6	6	119	5	2
63	วัดสันป่าคำ	ดั้นเป่า	อ.1 - ป.6	9	114	3	1
64	บ้านมอญ	สันกลาง	อ.1 - ป.6	8	90	1	1
65	วัดสันกลางเหนือ	สันกลาง	อ.1 - ป.6	8	95	3	3
66	สันกำแพงคันธาอนุสรณ์	สันกำแพง	ป.1 - ม.3	9	150	12	2
67	บ้านสันกำแพง	สันกำแพง	อ.2 - ป.6	38	1,494	42	15
68	วัดบ้านน้อย	สันกำแพง	อ.1 - ป.6	8	100	6	1
69	บ้านคอนป็น	แช่ช้าง	อ.1 - ป.6	8	40	2	0
70	บ้านแช่ช้าง(เทพนาคกุล)	แช่ช้าง	อ.1 - ป.6	8	195	10	3
71	วัดสันโค้ง	ทรายมูล	ป.1 - ป.6	8	76	5	1
72	วัดทรายมูล	ทรายมูล	อ.1 - ป.6	8	56	4	0
73	วัดร่องวัวแดง	ร่องวัวแดง	ป.1 - ป.6	6	116	6	1
74	วัดบ้านโห้ง	ออนใต้	ป.1 - ป.6	6	57	4	0
75	วัดแม่ผาแหน	ออนใต้	ป.1 - ป.6	6	28	5	2

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ที่	ชื่อโรงเรียน	ตำบล	เปิดสอน ชั้น	จำนวน ห้องเรียน	จำนวน นักเรียน	จำนวนครู		
						ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	
76	บ้านปางป่าเอื้อง	แม่ปุกา	ป.1 - ป.6	6	38	5	2	
77	บ้านแม่ปุกา	แม่ปุกา	อ.1 - ม.3	9	160	8	6	
78	วัดล้านตอง	ห้วยทราย	ป.1 - ม.3	9	201	13	2	
79	บ้านป่าตึงคอยซิว	ห้วยทราย	อ.2 - ป.6	5	15	2	0	
80	บ้านบวกค้ำ	บวกค้ำ	ป.1 - ม.3	9	117	11	1	
81	วัดป่าตาล	บวกค้ำ	ป.1 - ป.6	6	31	2	1	
82	บ้านกอสะเลียม	บวกค้ำ	ป.1 - ป.6	6	68	5	0	
รวมอำเภอสันกำแพง					210	3,977	178	50
อำเภอแม่ออน								
83	หมู่บ้านสหกรณ์ 2	บ้านสหกรณ์	อ.1 - ป.6	8	160	9	1	
84	โป่งน้ำร้อนวิทยา	บ้านสหกรณ์	อ.2 - ป.6	6	43	4	0	
85	วัดห้วยแก้ว	ห้วยแก้ว	อ.2 - ม.3	9	248	12	7	
86	บ้านออนหลวย	ออนเหนือ	อ.2 - ป.6	7	76	6	1	
87	บ้านออนกลาง	ออนกลาง	อ.1 - ป.6	6	91	5	2	
88	วัดเปาสามขา	ออนกลาง	ป.1 - ป.6	6	97	6	1	
89	วัดบ้านม่อน	แม่ทา	อ.1 - ป.6	8	35	3	0	
90	วัดห้วยทราย	แม่ทา	อ.1 - ม.3	11	264	13	1	
91	วัดดอนชัย	แม่ทา	อ.1 - ป.6	8	122	4	1	
92	แม่ตะไคร้	ทาเหนือ	อ.1 - ป.6	8	75	4	1	
93	ทาเหนือวิทยา	ทาเหนือ	อ.1 - ม.3	11	216	12	2	
รวมอำเภอแม่ออน					88	1,427	78	17
รวมทั้งสิ้น					933	18,882	779	236

ที่มา : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

4.2 สถานภาพการทำงานและความต้องการพัฒนาศักยภาพของครู

การศึกษาคำตอบวิเคราะห์สถานภาพการทำงานและความต้องการพัฒนาศักยภาพของครู จะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 รวมทั้ง 265 ตัวอย่าง โดยจะศึกษาความต้องการเพิ่มศักยภาพ และเปรียบเทียบ ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ รวมถึงหลักสูตรที่สำเร็จการศึกษา วิชาที่สอน จำนวน ชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ ผลงานโครงการ และผลงานวิจัย ระหว่างกลุ่มตัวอย่างครูที่ต้องการเพิ่มศักยภาพและกลุ่มตัวอย่างครูที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ความต้องการเพิ่มศักยภาพ

จากกลุ่มตัวอย่างครูทั้งหมดจำนวน 265 คนต้องการเพิ่มศักยภาพจำนวน 201 คนคิดเป็นร้อยละ 75.85 และไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพจำนวน 64 คนคิดเป็นร้อยละ 24.15 จะเห็นได้ว่าครูส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพตนเองให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพเพิ่มขึ้น ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ความต้องการเพิ่มศักยภาพของกลุ่มตัวอย่างครู

ต้องการ		ไม่ต้องการ		รวม	
จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
201	75.85	64	24.15	265	100.00

ที่มา : จากการศึกษา

2) ข้อมูลทั่วไป

ผู้ที่ประกอบอาชีพครูต้องมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาและเป็นผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพครู ซึ่งตำแหน่งข้าราชการครูสายการสอน เริ่มจากตำแหน่งครูผู้ช่วย ซึ่งเป็นตำแหน่งข้าราชการครูขั้นต้น หลังจากผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นเวลา 2 ปี จะได้รับการเลื่อนเป็นตำแหน่งครู ระดับขั้นเงินเดือน ค.ศ 1 จนถึงระดับ ค.ศ.5 โดยขึ้นอยู่กับระดับศักยภาพของครูแต่ละคน สำหรับตำแหน่งครูอัตราจ้างนั้น จะเป็นตำแหน่งที่สถานศึกษาแต่ละแห่งดำเนินการจัดจ้างชั่วคราวเพื่อปฏิบัติการสอนในสาขาวิชาขาดแคลนแทนตำแหน่งครูที่ว่างอยู่ ซึ่งจะจ้างตามงบประมาณของสถานศึกษาที่จัดจ้าง

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างครูที่ต้องการเพิ่มศักยภาพ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 85.07 มีอายุระหว่าง 51-60 ปีร้อยละ 31.34 ดำรงตำแหน่งครูร้อยละ 80.60 และมีประสบการณ์ระหว่าง 11 - 20 ปี ร้อยละ 33.83 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 35,001-45,000 บาท ร้อยละ 29.35 ส่วนกลุ่มตัวอย่างครูที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 87.50 มีอายุระหว่าง 51-60 ปีร้อยละ 85.94 ดำรงตำแหน่งครูทั้งหมด มีประสบการณ์ระหว่าง 31 - 40 ปีร้อยละ 64.06 และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 35,001-45,000 บาทร้อยละ 50.00

สรุปได้ว่า กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพและกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีเพศ อายุ และรายได้ต่อเดือนไม่แตกต่างกันคือ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 51-60 ปี และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 35,001-45,000 บาท แต่มีตำแหน่งงานและประสบการณ์แตกต่างกันคือ กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพ มีตำแหน่งครูอัตราจ้าง ครูผู้ช่วย และครู และมีประสบการณ์ระหว่าง 11-20 ปี ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพที่มีประสบการณ์ระหว่าง 31 - 40 ปี และมีตำแหน่งครูทั้งหมด ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างครู

ข้อมูลทั่วไป	ต้องการ		ไม่ต้องการ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ						
หญิง	171	85.07	56	87.50	227	85.66
ชาย	30	14.93	8	12.50	38	14.34
รวม	201	100.00	64	100.00	265	100.00
อายุ						
22-30 ปี	33	16.42	0	0.00	33	12.45
31-40 ปี	58	28.86	3	4.69	61	23.02
41-50 ปี	47	23.38	6	9.37	53	20.00
51-60 ปี	63	31.34	55	85.94	118	44.53
รวม	201	100.00	64	100.00	265	100.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างครู

ข้อมูลทั่วไป	ต้องการ		ไม่ต้องการ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตำแหน่งงาน						
ครูอัตราจ้าง	26	12.94	0	0.00	26	9.81
ครูผู้ช่วย	13	6.47	0	0.00	13	4.91
ครู	162	80.60	64	100.00	226	85.28
รวม	201	100.00	64	100.00	265	100.00
ประสบการณ์						
1 - 5 ปี	35	17.41	0	0.00	35	13.21
6 - 10 ปี	31	15.42	0	0.00	31	11.70
11 - 20 ปี	68	33.83	5	7.81	73	27.55
21 - 30 ปี	31	15.42	18	28.13	49	18.49
31 - 40 ปี	36	17.91	41	64.06	77	29.06
รวม	201	100.00	64	100.00	265	100.00
รายได้ต่อเดือน						
ต่ำกว่า 15,001	56	27.86	0	0.00	56	21.13
15,001- 25,000	24	11.94	0	0.00	24	9.06
25,001-35,000	41	20.40	3	4.69	44	16.60
35,001-45,000	59	29.35	32	50.00	91	34.34
45,001-55,000	19	9.45	27	42.19	41	15.47
55,001 ขึ้นไป	2	1.00	2	3.13	9	3.40
รวม	201	100.00	64	100.00	265	100.00

ที่มา : จากการศึกษา

3) หลักสูตรที่สำเร็จการศึกษา

ผู้ที่ประกอบอาชีพครูนั้นจะต้องมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ การศึกษาด้านจิต ศึกษาศาสตร์บัณฑิต และศึกษาศาสตรบัณฑิต และเป็นผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพครู จึงจะสามารถประกอบวิชาชีพครูในตำแหน่งครูผู้ช่วย และตำแหน่งครูได้ ส่วนตำแหน่งครูอัตราจ้างนั้นไม่จำเป็นจะต้องมีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา และไม่จำเป็นต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู เพราะเป็นตำแหน่งที่มีการจ้างชั่วคราวตามสาขาที่ขาดแคลน

จากกลุ่มตัวอย่างครูทั้งหมด พบว่ากลุ่มตัวอย่างครูที่ต้องการเพิ่มศักยภาพ และกลุ่มตัวอย่างครูที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตร้อยละ 51.70 รองลงมาสำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต ร้อยละ 38.49 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ร้อยละ 3.77 และหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตร้อยละ 6.04 เป็นลำดับสุดท้าย ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 หลักสูตรที่สำเร็จการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างครู

วุฒิการศึกษา	ต้องการ		ไม่ต้องการ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ศึกษาศาสตรบัณฑิต	78	38.81	24	37.50	102	38.49
ครุศาสตรบัณฑิต	97	48.25	40	62.50	137	51.70
ศิลปศาสตรบัณฑิต	10	4.98	0	0	10	3.77
วิทยาศาสตรบัณฑิต	16	7.96	0	0	16	6.04
รวม	201	100	64	100	265	100

ที่มา : จากการศึกษา

4) วิชาที่สอน

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ กำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ จากวิชาที่สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 8 กลุ่มสาระ พบว่ากลุ่มตัวอย่างครูที่ต้องการเพิ่มศักยภาพ ส่วนใหญ่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ร้อยละ 22.39 รองลงมาได้แก่ วิชาการทำงานอาชีพและเทคโนโลยีร้อยละ 17.41 วิชา

ภาษาไทยและวิชาภาษาอังกฤษร้อยละ 13.93 วิชาคณิตศาสตร์ร้อยละ 11.49 วิชาสังคมศึกษาร้อยละ 11.44 วิชาสุขศึกษาร้อยละ 4.98 และวิชาศิลปะร้อยละ 3.98 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างครูที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ ส่วนใหญ่สอนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีร้อยละ 25.00 รองลงมา ได้แก่วิชาคณิตศาสตร์ร้อยละ 20.31 วิชาภาษาไทย ร้อยละ 15.63 วิชาวิทยาศาสตร์และวิชาภาษาอังกฤษร้อยละ 14.06 วิชาสังคมศึกษาร้อยละ 4.69 วิชาสุขศึกษาและวิชาศิลปะร้อยละ 3.13 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 วิชาที่สอนของกลุ่มตัวอย่างครู

วุฒิการศึกษา	ต้องการ		ไม่ต้องการ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์	45	22.39	9	14.06	54	20.38
คณิตศาสตร์	24	11.94	13	20.31	37	13.96
สังคมศึกษา	23	11.44	3	4.69	26	9.81
สุขศึกษา	10	4.98	2	3.13	12	4.53
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	35	17.41	16	25.00	51	19.25
ศิลปะ	8	3.98	2	3.13	10	3.77
ภาษาไทย	28	13.93	10	15.63	38	14.34
ภาษาอังกฤษ	28	13.93	9	14.06	37	13.96
รวม	201	100	64	100	265	100

ที่มา : จากการศึกษา

5) ชั่วโมงสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดภาระงานสอนขั้นต่ำในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาให้มีภาระงานสอนไม่ต่ำกว่า 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งประกอบไปด้วยจำนวนชั่วโมงปฏิบัติงานสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดประสบการณ์เรียนรู้และกิจกรรมฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เรียน จากชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ของกลุ่มตัวอย่างครูที่ต้องการเพิ่ม

ศักยภาพ และกลุ่มตัวอย่างครูที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพพบว่าส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีจำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ระหว่าง 12-20 ชั่วโมงร้อยละ 86.04 รองลงมา มีจำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ต่ำกว่า 12 ชั่วโมงร้อยละ 7.17 และมีจำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์มากกว่า 20 ชั่วโมงร้อยละ 6.79 ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ของกลุ่มตัวอย่างครู

วุฒิการศึกษา	ต้องการ		ไม่ต้องการ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 12 ชั่วโมง	15	7.46	4	6.25	19	7.17
12-20 ชั่วโมง	169	84.08	59	92.19	228	86.04
มากกว่า 20 ชั่วโมง	17	8.46	1	1.56	18	6.79
รวม	201	100	64	100	265	100

ที่มา : จากการศึกษา

6) ภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

ภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เป็นภาระงานที่จะต้องให้ครูปฏิบัติ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ เช่น การจัดทำแผนการเรียนรู้ แผนการจัดประสบการณ์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน รวมไปถึงการจัดทำโครงการและการวิจัยในชั้นเรียน

- โครงการงาน

จากกลุ่มตัวอย่างครูทั้งหมด ส่วนใหญ่ไม่มีผลงานโครงการร้อยละ 72.45 และมีผลงานโครงการร้อยละ 27.55 เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างครูที่ไม่มีผลงานโครงการพบว่า กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพไม่มีผลงานโครงการร้อยละ 69.15 ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพที่ไม่มีผลงานโครงการร้อยละ 17.19 และกลุ่มตัวอย่างครูที่มีผลงานโครงการพบว่า กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีผลงานโครงการร้อยละ 30.85 ซึ่งมากกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพที่มีผลงานโครงการร้อยละ 17.19 ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 โครงการของกลุ่มตัวอย่างครู

โครงการ	ต้องการ		ไม่ต้องการ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีผลงาน	139	69.15	53	82.81	192	72.45
มีผลงาน	62	30.85	11	17.19	73	27.55
รวม	201	100.00	64	100.00	265	100

ที่มา : จากการศึกษา

จากกลุ่มตัวอย่างครูที่มีผลงานโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นโครงการประเภททดลอง เช่น สมนไพรฆ่าแมลง การทำปุ๋ยจากพืชผลไม้ การดักแมลงวันจากพืชธรรมชาติ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 42.47 รองลงมาได้แก่ โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ เช่น การประดิษฐ์ถังของจากวัสดุเหลือใช้ เครื่องดักยุง ราวตากผ้าอัจฉริยะ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 38.36 ตามมาด้วยโครงการประเภทสำรวจ เช่น ดำน่านข้างฝือก การศึกษาตัวหนอนแมลงที่เป็นศัตรูข้าว การศึกษาวัสดุธรรมชาติ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 10.96 และโครงการประเภททฤษฎี เช่น การทำหนังสือแบบเรียนภาษาด้านนา การศึกษาคำสอนในวรรณคดีร้อยแก้ว การพัฒนาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 8.22 เป็นลำดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาผลงานโครงการของกลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพพบว่า มีผลงานประเภทโครงการมากที่สุด ร้อยละ 40.32 เช่นเดียวกับกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพที่มีผลงานประเภทโครงการมากที่สุด ร้อยละ 42.47 ทั้งนี้ไม่พบผลงานโครงการประเภทสำรวจและทฤษฎีในกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ประเภทโครงการของกลุ่มตัวอย่างครู

ประเภทโครงการ	ต้องการ		ไม่ต้องการ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โครงการทดลอง	25	40.32	6	54.55	31	42.47
โครงการสิ่งประดิษฐ์	23	37.09	5	45.45	28	38.36
โครงการสำรวจ	8	12.90	0	0.00	8	10.96
โครงการทฤษฎี	6	9.68	0	0.00	6	8.22
รวม	62	100	11	100	73	100

ที่มา : จากการศึกษา

- งานวิจัย

จากกลุ่มตัวอย่างครูทั้งหมด ส่วนใหญ่ไม่มีผลงานวิจัยร้อยละ 64.53 และมีผลงานวิจัยร้อยละ 35.47 เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างครูที่มีผลงานวิจัยพบว่า กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพไม่มีผลงานวิจัยร้อยละ 67.16 ซึ่งมากกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพที่ไม่มีผลงานวิจัยร้อยละ 56.25 และกลุ่มตัวอย่างครูที่มีผลงานวิจัย พบว่า กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีผลงานวิจัยร้อยละ 32.84 ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างครูที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพที่มีผลงานวิจัยร้อยละ 43.75 ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลงานวิจัยของกลุ่มตัวอย่างครู

งานวิจัย	ต้องการ		ไม่ต้องการ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีผลงาน	135	67.16	36	56.25	171	64.53
มีผลงาน	66	32.84	28	43.75	94	35.47
รวม	201	100.00	64	100.00	265	100

ที่มา : จากการศึกษา

จากกลุ่มตัวอย่างครูที่มีผลงานวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยด้านการพัฒนาทักษะ เช่น การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ การเสริมทักษะการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ การพัฒนาการเขียนโดยใช้แผนภาพ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 65.96 รองลงมาได้แก่ งานวิจัยด้านรายงานการศึกษา เช่น รายงานการศึกษาเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการใช้ชุดการสอน ผลการใช้กิจกรรมการเล่าเรื่องเพื่อพัฒนาทักษะ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 20.21 และ งานวิจัยด้านการแก้ปัญหา เช่น การแก้ปัญหานักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่คล่อง การแก้ปัญหาคณิตคิดเกมส์ การแก้ปัญหาลิขสิทธิ์ อสมการเชิงเส้นสองตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 13.83 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาผลงานวิจัยของกลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพพบว่า มีผลงานด้านการพัฒนาทักษะมากที่สุดร้อยละ 59.09 เช่นเดียวกับกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพที่มีผลงานด้านการพัฒนาทักษะมากที่สุดร้อยละ 82.14 ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 กลุ่มผลงานวิจัยของกลุ่มตัวอย่างครู

ผลงานวิจัย	ต้องการ		ไม่ต้องการ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านการพัฒนาทักษะ	39	59.09	23	82.14	62	65.96
ด้านรายงานการศึกษา	16	24.24	3	10.72	19	20.21
ด้านการแก้ปัญหา	11	16.67	2	7.14	13	13.83
รวม	66	100	28	100	94	100

ที่มา : จากการศึกษา

4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการในการเพิ่มศักยภาพครู

การศึกษาส่วนนี้ จะเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความต้องการในการเพิ่มศักยภาพครู โดยปัจจัยด้านสภาพการทำงานจะศึกษาความต้องการในการเพิ่มความรู้วิชาที่สอนและการเพิ่มความรู้ในวิจัย และการเลื่อนตำแหน่งงาน ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล จะศึกษาความกระตือรือร้น และเจตคติที่มีต่ออาชีพครู ปัจจัยด้านแรงจูงใจ จะศึกษาเกี่ยวกับโอกาสและความก้าวหน้า การยอมรับนับถือ ค่าตอบแทนและสวัสดิการ และการสนับสนุนจากองค์กร ซึ่งทั้งสามปัจจัยดังกล่าวจะทำการวัดระดับความคิดเห็น ระดับความต้องการ และระดับแรงจูงใจ โดยวิธีการให้คะแนน 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5 คือมากที่สุด ระดับ 4 คือมาก ระดับ 3 คือปานกลาง ระดับ 2 คือน้อย และระดับ 1 คือน้อยที่สุด โดยทำการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพและกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ มีรายละเอียด ดังนี้

1) ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน

ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน เป็นปัจจัยที่ศึกษาจากสภาพการทำงานปัจจุบัน โดยวัดระดับความเชี่ยวชาญด้านการสอนและการวิจัย เพื่อหาความต้องการในการเพิ่มความรู้วิชาที่สอนและการวิจัย และวัดระดับความต้องการเลื่อนวิทยฐานะ เพื่อหาความต้องการเลื่อนตำแหน่งงาน มีผลการศึกษา ดังนี้

- ความต้องการเพิ่มความรู้ในวิชาที่สอน

ผลการศึกษาจากการวัดระดับความเชี่ยวชาญด้านการสอนพบว่า กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 และกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 แสดงว่ากลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ จึงมีความต้องการที่จะเพิ่มความรู้ในวิชาที่สอน เพื่อให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนเพิ่มขึ้น ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนของกลุ่มตัวอย่างครู

ปัจจัย	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน	4.21	มาก	4.55	มากที่สุด

ที่มา : จากการศึกษา

- ความต้องการเพิ่มความรู้ในการวิจัย

ผลการศึกษาจากการวัดระดับความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 และกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 แสดงว่ากลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ อีกทั้งยังมีสัดส่วนผลงานวิจัยที่น้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ จึงมีความต้องการที่จะเพิ่มความรู้ในการวิจัย เพื่อให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการวิจัยและสร้างผลงานเพิ่มขึ้นดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ความเชี่ยวชาญในการวิจัยของกลุ่มตัวอย่างครู

ปัจจัย	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
ความเชี่ยวชาญในการทำวิจัย	3.32	ปานกลาง	3.49	ปานกลาง

ที่มา : จากการศึกษา

- ความต้องการเลื่อนตำแหน่งงาน

ผลการศึกษาจากการวัดระดับความต้องการเลื่อนวิทยฐานะ พบว่า กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ย 3.64 แสดงว่ากลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพต้องการเลื่อนวิทยฐานะมากกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ เนื่องจากกลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีครูที่ดำรงตำแหน่งครูอัตราจ้างซึ่งเป็นตำแหน่งชั่วคราวและครูผู้ช่วยซึ่งเป็นตำแหน่งครูชั้นต้น รวมทั้งตำแหน่งครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อย จึงทำให้ครูดังกล่าวมีความต้องการเลื่อนตำแหน่งและเลื่อนวิทยฐานะในระดับที่สูงขึ้น ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ความต้องการเลื่อนวิทยฐานะของกลุ่มตัวอย่างครู

ปัจจัย	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
ความต้องการเลื่อนวิทยฐานะ	3.86	มาก	3.64	มาก

ที่มา : จากการศึกษา

2) ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล

ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล เป็นการวัดระดับความกระตือรือร้น เพื่อหาความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม วัดระดับเจตคติที่มีต่ออาชีพครู เพื่อหาความรู้ที่ครูมีความมั่นใจในอาชีพและการตระหนักถึงคุณธรรมและจริยธรรม มีผลการศึกษา ดังนี้

- ความกระตือรือร้น

ผลการศึกษาจากการวัดระดับความกระตือรือร้น พบว่า กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 แสดงว่ากลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้มากกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ จึงเกิดแรงขับเคลื่อนให้มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ความกระตือรือร้นของกลุ่มตัวอย่างครู

ปัจจัย	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
ความกระตือรือร้นที่จะแสวงหา ความรู้เพิ่มเติม	4.32	มาก	4.20	มาก

ที่มา : จากการศึกษา

- เจตคติต่ออาชีพครู

ผลการศึกษาจากการวัดระดับเจตคติที่มีต่ออาชีพครูพบว่า ด้านความมั่นคงในอาชีพครู กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 และกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 แสดงว่ากลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีความมั่นคงในอาชีพครูมากกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ ส่วนด้านการตระหนักถึงคุณธรรมและจริยธรรม กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ย 3.95 แสดงว่ากลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพตระหนักถึงคุณธรรมและจริยธรรมมากกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ ดังนั้นจึงทำให้กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพเกิดความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ส่งผลให้เกิดความต้องการเพิ่มศักยภาพ เพื่อพัฒนาเป็นครูคุณภาพ ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 เจตคติต่ออาชีพของครู

ปัจจัย	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
ความมั่นคงในอาชีพครู	4.77	มากที่สุด	4.69	มากที่สุด
การตระหนักถึงคุณธรรมและจริยธรรม	4.04	มาก	3.95	มาก

ที่มา : จากการศึกษา

3) ปัจจัยด้านแรงจูงใจ

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ เป็นการวัดระดับแรงจูงใจจากการที่ได้รับการศึกษาต่อ โดยวัดระดับแรงจูงใจในการได้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อหาโอกาสและความก้าวหน้า วัดระดับแรงจูงใจในการเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาชีพครู เพื่อหาแรงจูงใจด้านการยอมรับนับถือ วัดระดับแรงจูงใจใน

การได้รับคำตอบแทนที่เพิ่มขึ้น เพื่อหาแรงจูงใจด้านคำตอบแทนและสวัสดิการ วัดระดับแรงจูงใจในการได้รับทุนสนับสนุนจากหน่วยงาน เพื่อหาแรงจูงใจด้านการสนับสนุนจากองค์กร มีผลการศึกษา ดังนี้

- โอกาสและความก้าวหน้า

ผลการศึกษาจากการวัดระดับแรงจูงใจในการได้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 แสดงว่ากลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีแรงจูงใจในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษามากกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ จะเห็นได้ว่าการศึกษาต่อทำให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีโอกาสได้เลื่อนตำแหน่งในระดับผู้บริหาร ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจที่จะเพิ่มศักยภาพ ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 แรงจูงใจด้านการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา

ปัจจัย	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
การได้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา	3.65	มาก	3.60	มาก

ที่มา : จากการศึกษา

- การยอมรับนับถือ

ผลการศึกษาจากการวัดระดับแรงจูงใจในการเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาชีพครู พบว่า กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 แสดงว่ากลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีแรงจูงใจในการเป็นที่ยอมรับนับถือในวงการวิชาชีพครูมากกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ จะเห็นได้ว่าการศึกษาต่อทำให้มีวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้น ส่งเสริมภาพลักษณ์ของครูให้เป็นที่ยอมรับนับถือจากสังคม ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจที่จะเพิ่มศักยภาพ ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 แรงจูงใจด้านการได้รับการยอมรับนับถือ

ปัจจัย	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
การเป็นที่ยอมรับของสังคม	3.86	มาก	3.80	มาก

ที่มา : จากการศึกษา

- ค่าตอบแทนและสวัสดิการ

ผลการศึกษาจากการวัดระดับแรงจูงใจในการได้รับค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้นพบว่า กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 และกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 แสดงว่ากลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีแรงจูงใจในการได้รับค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ จะเห็นได้ว่าการศึกษาต่อจะทำให้ครูได้รับค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจที่จะเพิ่มศักยภาพ ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 แรงจูงใจด้านการได้รับค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้น

ปัจจัย	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
ค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้น	3.48	ปานกลาง	3.39	ปานกลาง

ที่มา : จากการศึกษา

- การสนับสนุนจากองค์กร

ผลการศึกษาจากการวัดระดับแรงจูงใจในการได้รับทุนสนับสนุนจากหน่วยงาน พบว่า กลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และกลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 แสดงว่ากลุ่มที่ต้องการเพิ่มศักยภาพมีแรงจูงใจด้านการได้รับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานมากกว่ากลุ่มที่ไม่ต้องการเพิ่มศักยภาพ จะเห็นได้ว่าถ้าหน่วยงานให้การสนับสนุนทุนการศึกษาแก่ครู จะจูงใจให้ครูต้องการเพิ่มศักยภาพ ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 แรงจูงใจด้านการได้รับทุนสนับสนุนจากหน่วยงาน

ปัจจัย	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
การได้รับทุนสนับสนุนจากหน่วยงาน	3.83	มาก	3.72	มาก

ที่มา : จากการศึกษา

4.4 รูปแบบของการพัฒนาศักยภาพครู

การศึกษาส่วนนี้ จะเป็นการศึกษารูปแบบของการพัฒนาศักยภาพครู โดยจะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเพิ่มศักยภาพจำนวน 201 คน ในสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ สถาบันการศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการศึกษาต่อ ช่วงเวลาศึกษาต่อ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน และความคาดหวังหลังจากสำเร็จการศึกษา โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

1) สาขาที่ต้องการศึกษาต่อ

จากกลุ่มตัวอย่างครูที่ต้องการเพิ่มศักยภาพ ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาร้อยละ 38.81 รองลงมาคือ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนร้อยละ 23.88 สาขาวิชาการบริหารการศึกษาร้อยละ 18.41 สาขาวิชาเอกที่สอนร้อยละ 9.45 สาขาวิชาการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ร้อยละ 7.46 และสาขาวิชาประถมศึกษาร้อยละ 1.99 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับวิชาที่สอนพบว่า ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาสังคมศึกษาเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาหลักสูตรการสอนมากที่สุด ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์เลือกศึกษาต่อสาขาวิชาการวัดและประเมินผลทางการศึกษามากที่สุด ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาการบริหารการศึกษามากที่สุด ครูผู้สอนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาภาษาไทย และวิชาภาษาอังกฤษเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษามากที่สุด ครูผู้สอนวิชาศิลปะเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาการบริหารการศึกษามากที่สุด และสาขาวิชาเอกที่สอนมากที่สุด ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 สาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ

สาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ	วิชาที่สอน								รวม
	วิทยาศาสตร์	คณิตศาสตร์	สังคมศึกษา	สุขศึกษา	การงานฯ	ศิลปะ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
การบริหารการศึกษา (ร้อยละ)	6 13.33	5 20.83	3 13.04	5 50.00	7 20.00	3 37.50	5 17.86	3 10.71	37 18.41
เทคโนโลยีทางการศึกษา (ร้อยละ)	7 15.56	6 25.00	7 30.43	0 0.00	24 68.57	2 25.00	12 42.86	20 71.43	78 38.81
การวัดและประเมินผล (ร้อยละ)	0 0.00	9 37.50	2 8.70	0 0.00	0 0.00	0 0.00	4 14.29	0 0.00	15 7.46
หลักสูตรและการสอน (ร้อยละ)	22 48.89	2 8.33	9 39.13	3 30.00	4 11.43	0 0.00	7 25.00	1 3.57	48 23.88

ตารางที่ 4.20 (ต่อ) สาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ

สาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ	วิชาที่สอน								รวม
	วิทยาศาสตร์	คณิตศาสตร์	สังคมศึกษา	สุขภาพศึกษา	การงานฯ	ศิลปะ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
ประถมศึกษา	2	0	2	0	0	0	0	0	4
(ร้อยละ)	4.44	0.00	8.70	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.99
สาขาวิชาเอกที่สอน	8	2	0	2	0	3	0	4	19
(ร้อยละ)	17.78	8.33	0.00	20.00	0.00	37.50	0.00	14.29	9.45
รวม	45	24	23	10	35	8	28	28	201
(ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : จากการศึกษา

2) สถาบันที่ต้องการศึกษาต่อ

จากกลุ่มตัวอย่างครูที่ต้องการเพิ่มศักยภาพ ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร้อยละ 71.64 รองลงมาคือมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ร้อยละ 11.94 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร้อยละ 7.46 มหาวิทยาลัยรามคำแหงร้อยละ 3.98 สถาบันการศึกษาต่างประเทศร้อยละ 2.49 มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นร้อยละ 1.49 และมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ร้อยละ 1.00 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 สถาบันที่ต้องการศึกษาต่อ

สถาบันการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	144	71.64
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	8	3.98
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	24	11.94
มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น	3	1.49
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	2	1.00
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	15	7.46
สถาบันการศึกษาต่างประเทศ	5	2.49
รวม	201	100

ที่มา : จากการศึกษา

3) แหล่งเงินทุนในการศึกษาต่อ

จากกลุ่มตัวอย่างครูที่ต้องการเพิ่มศักยภาพ ส่วนใหญ่เลือกใช้เงินทุนส่วนตัวในการศึกษาต่อร้อยละ 62.19 รองลงมาคือ ทุนสนับสนุนจากหน่วยงานร้อยละ 37.81 แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาต้นสังกัดอาจมีเงินทุนสนับสนุนไม่เพียงพอ หรือมีขั้นตอนขอรับเงินทุนสนับสนุนที่ยุ้งยากและซับซ้อน จึงทำให้ครูเลือกที่จะใช้เงินทุนส่วนตัวมากกว่า ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 แหล่งเงินทุนในการศึกษาต่อ

แหล่งเงินทุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทุนส่วนตัว	125	62.19
ทุนหน่วยงานสนับสนุน	76	37.81
รวม	201	100

ที่มา : จากการศึกษา

4) ช่วงเวลาศึกษา

จากกลุ่มตัวอย่างครูที่ต้องการเพิ่มศักยภาพ ส่วนใหญ่เลือกเรียนช่วงเวลา เสาร์-อาทิตย์ร้อยละ 73.13 รองลงมาคือ ภาคปกติ จันทร์-ศุกร์ร้อยละ 15.42 และภาคพิเศษ จันทร์-ศุกร์ร้อยละ 11.44 ตามลำดับ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างครูส่วนใหญ่ไม่ต้องการลาศึกษาต่อจึงเลือกที่จะศึกษาในวันหยุด ดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 ช่วงเวลาศึกษาต่อ

ช่วงเวลาศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เสาร์-อาทิตย์	147	73.13
ภาคปกติ จันทร์-ศุกร์	31	15.42
ภาคพิเศษ จันทร์-ศุกร์	23	11.44
รวม	201	100

ที่มา : จากการศึกษา

5) รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

จากกลุ่มตัวอย่างครูที่ต้องการเพิ่มศักยภาพ ส่วนใหญ่เลือกการบรรยายในชั้นเรียนร้อยละ 46.77 รองลงมาคือ การเรียนการสอนตามอัธยาศัยที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผสมผสานกับการบรรยายในชั้นเรียนและการใช้สื่อ คิดเป็นร้อยละ 39.80 และการเรียนการสอนทางไกล ที่ผู้สอนใช้สื่อหรือแหล่งความรู้อื่น ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือทางอื่นใดในสถานที่ใดก็ได้ คิดเป็นร้อยละ 13.43 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การบรรยายในชั้นเรียน	94	46.77
การเรียนการสอนตามอัธยาศัย	80	39.80
การเรียนการสอนทางไกล	27	13.43
รวม	201	100

ที่มา : จากการศึกษา

6) ความคาดหวังหลังจากสำเร็จการศึกษา

จากกลุ่มตัวอย่างครูที่ต้องการเพิ่มศักยภาพ ส่วนใหญ่คาดหวังให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.75 รองลงมาคือ คาดหวังเลื่อนวิทยฐานะในระดับที่สูงขึ้นร้อยละ 28.36 ถัดมาคือ คาดหวังเงินเดือนเพิ่มร้อยละ 14.43 และตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาร้อยละ 6.47 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 ความคาดหวังหลังจากสำเร็จการศึกษา

ความคาดหวัง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความรู้ ความเชี่ยวชาญที่เพิ่มขึ้น	102	50.75
เลื่อนวิทยฐานะในระดับที่สูงขึ้น	57	28.36
เงินเดือนเพิ่ม	29	14.43
ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา	13	6.47
รวม	201	100

ที่มา : จากการศึกษา

4.5 ความคิดเห็นอื่น ๆ

1) ด้านภาระงาน

ภาระงานของครูที่มากเกินไป เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตนเอง ครูส่วนใหญ่ต้องการให้ทางโรงเรียนลดภาระงานพิเศษลง เพื่อที่จะได้มีเวลาพัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น

2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ภาพลักษณ์ของครูในปัจจุบันที่เผยแพร่ทางสื่อ ส่วนหนึ่งมีภาพลบ เนื่องจากจากครูขาดคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ดังนั้น ผู้ที่จะประกอบอาชีพครู จะต้องเป็นผู้ที่ตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ให้มาก เพราะอาชีพดังกล่าวเป็นอาชีพที่สังคมให้ความคาดหวังในการเป็นต้นแบบ และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนของชาติ

3) ด้านการศึกษาต่อ

เนื่องจากครูส่วนใหญ่มีภาระงานมาก และมีอายุมาก ครูจึงต้องการหลักสูตรที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตครู และสอดคล้องกับภาระงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อที่จะได้นำความรู้มาประยุกต์ใช้ได้จริง โดยจัดหลักสูตรปริญญาโทระยะสั้น และมีรูปแบบการเรียนภาคบรรยายผสมผสานกับกิจกรรมกลุ่มในสัดส่วนที่เหมาะสม